

16.11.2020

Välbefinnandet bland barn och unga 2019 – Enkäten Hälsa i skolan 2019

Huvudsakliga fynd

- Barn och unga är till största delen nöjda med sina liv och tycker om att gå i skolan.
- Majoriteten av eleverna i årskurs 8 och 9 och studerande på andra stadiet upplever att de har bra kommunikation med sina föräldrar.
- Bland flickorna som studerar på andra stadiet var det fler än tidigare som upplevde att deras hälsotillstånd var medelmåttigt eller dåligt.
- Berusningsdrickandet bland studerande på yrkesläroanstalter har minskat.
- Det är vanligare att pojkar har upplevt fysiska hot, medan det är vanligare att flickor upplevt sexuella trakasserier och våld samt våld i familjen.
- Det är vanligare att flickor berättar för en vuxen om sexuella trakasserier eller våld de upplevt för en vuxen än att pojkar gör det, men pojkar får oftare stöd för sina upplevelser från vuxna i skolan och service utanför skolan om de behöver det.

Riikka Ikonen
fornamn.efternamn@thl.fi

Satu Helakorpi
fornamn.efternamn@thl.fi

Majoriteten av de barn och unga som besvarade enkäten Hälsa i skolan mår bra och trivs i skolan

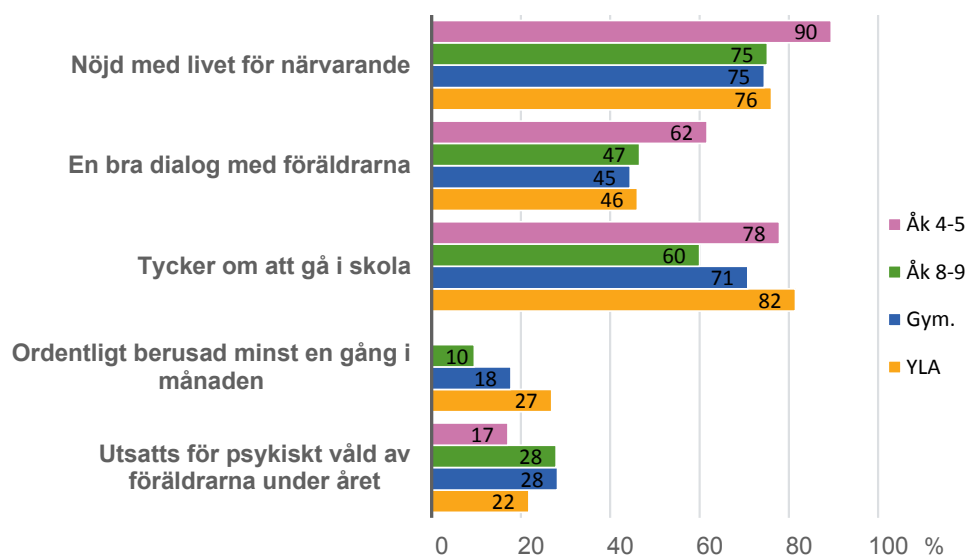
Majoriteten av barnen i årskurs 4 och 5 och de unga i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och de unga som studerar första och andra året på gymnasiet och på yrkesläroanstalter upplever att de till största delen är nöjda med sina liv. En stor del barn och unga upplevde att de har bra kommunikation med sina föräldrar. Mer än hälften av de unga i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och cirka tre av fyra barn i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och unga på andra stadiet uppgav att de tycker om att gå i skolan.

Berusningsdrickandet bland unga har minskat under det senaste årtiondet. Cirka var fjärde som studerar på yrkesläroanstalter uppgav dock att de dricker sig mycket berusade minst en gång i månaden. Berusningsdrickande var vanligare bland pojkar än bland flickor på nästan alla undersökta skolstadiet.

Cirka vart sjätte barn i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och fler än var fjärde i årskurs 8 och 9 och gymnasiet uppgav att de under det senaste året minst en gång upplevt att deras föräldrar eller en annan person som tar hand om dem utsätter dem för psykiskt våld, det vill säga att de förbjuder dem att tala, kränker eller förödmjukar dem, hotar att överge dem, slår föremål, läser in dem någonstans eller hotar med våld.

Uppgifterna grundar sig på enkäten Hälsa i skolan som genomfördes våren 2019 och besvarades av sammanlagt mer än 250 000 elever i årskurserna 4 och 5 i den grundläggande utbildningen, årskurserna 8 och 9 i den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande i gymnasierna och vid yrkesläroanstalterna. Det kom in uppgifter från 70–82 procent av eleverna/studerandena, med variation mellan de olika årskurserna.

Figur 1. Indikatorer som beskriver välfärden bland barn och unga 2019.

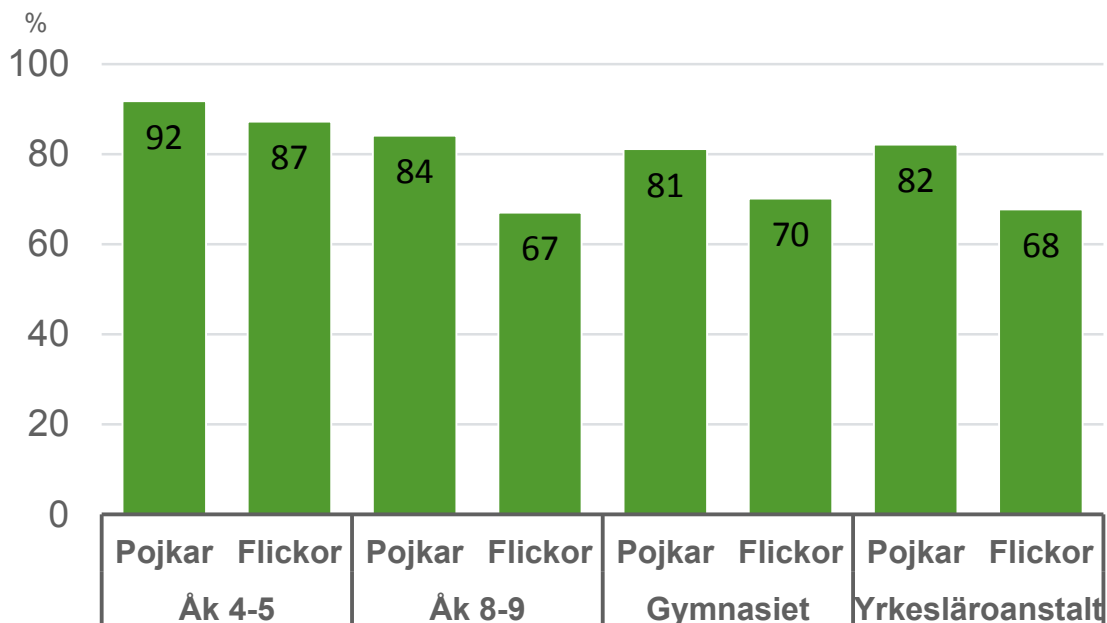
Alla grundläggande resultat i enkäten Hälsa i skolan finns i:

[Den elektroniska rapporteringstjänsten](#)

Upplevelser av hälsa och välfärd

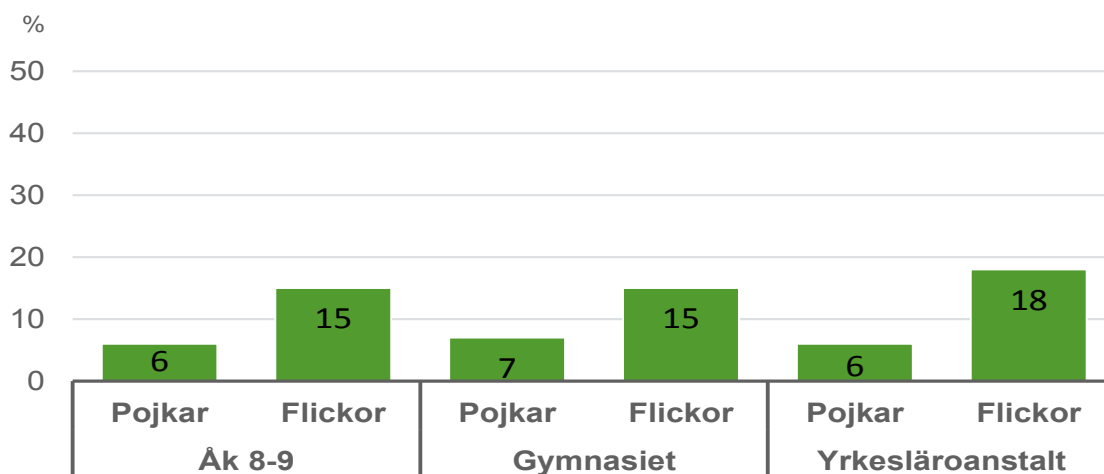
Nio av tio (90 %) av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och cirka tre av fyra (75–76 %) av de unga i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, gymnasiet och yrkesläroanstalterna var nöjda med sitt liv för närvarande. Det var vanligare att unga pojkar uppgav att de var nöjda med sitt liv än att flickor gjorde det. (Figur 2) Det hade inte skett någon förändring i andelen som är nöjda med sitt liv jämfört med 2017.

Figur 2. Andelen barn och unga som är nöjda med sitt liv, enligt kön och skolstadium 2019.

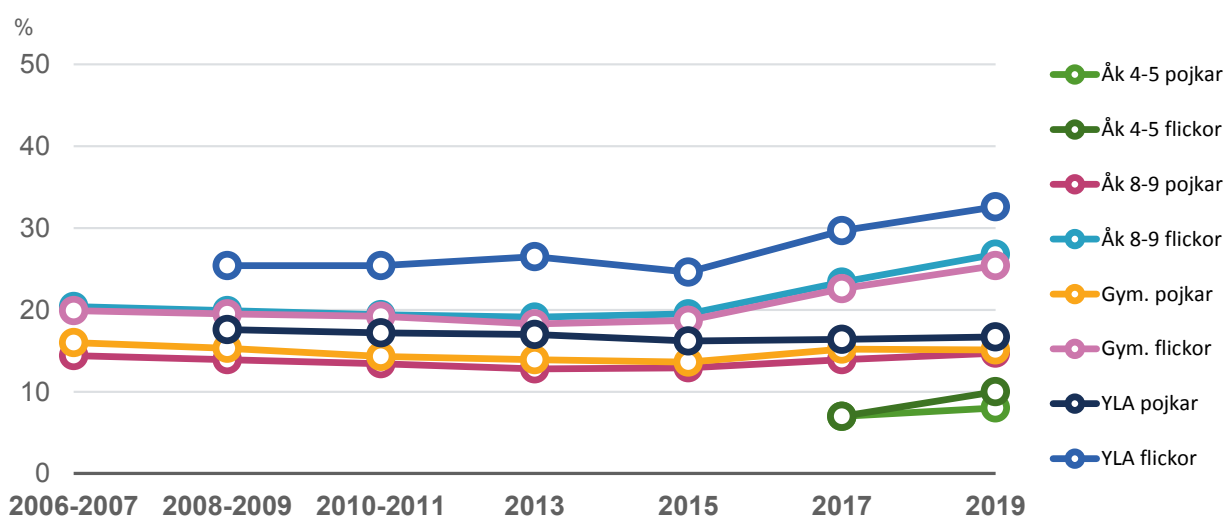
Bara tre procent av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen uppgav att de ofta kände sig ensamma, och det var ingen skillnad mellan flickor och pojkar när det gällde hur vanligt det var. Cirka var tionde (11–12 %) av eleverna i årskurs 8 och 9 och första och andra årets studerande på gymnasiet och yrkesläroanstalterna upplevde att de var ensamma. Det var vanligare att flickor kände sig ensamma än att pojkar gjorde det. (Figur 3) Andelen som känner sig ensamma har inte förändrats sedan 2017.

Figur 3. Andelen unga som känner sig ensamma, enligt kön och skolstadium 2019.

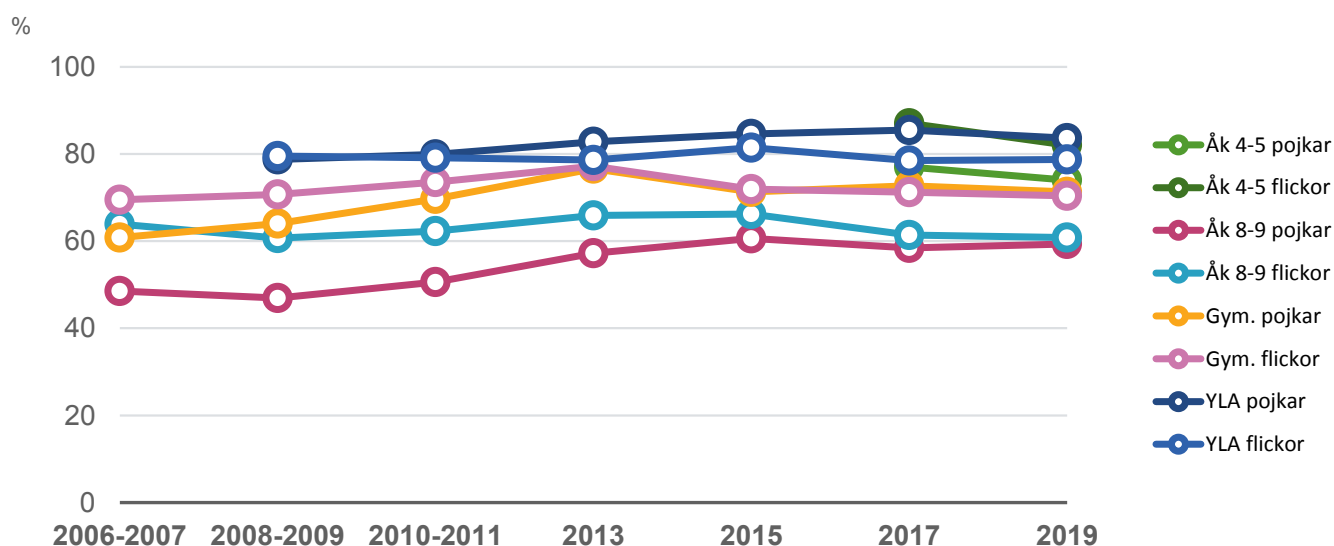
Cirka var tionde (9 %) av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen upplevde sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt. Bland dem som går i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och i gymnasiet upplevde 21 procent att deras hälsotillstånd är medelmåttigt eller dåligt och på yrkesläroanstalterna var andelen 23 procent. Från och med 2015 har det blivit något vanligare att flickor upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt. Det är ovanligare att pojkar upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt än att flickor gör det, och någon förändring går inte att se under årtiondet. (Figur 4)

Figur 4. Andelen barn och unga som upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

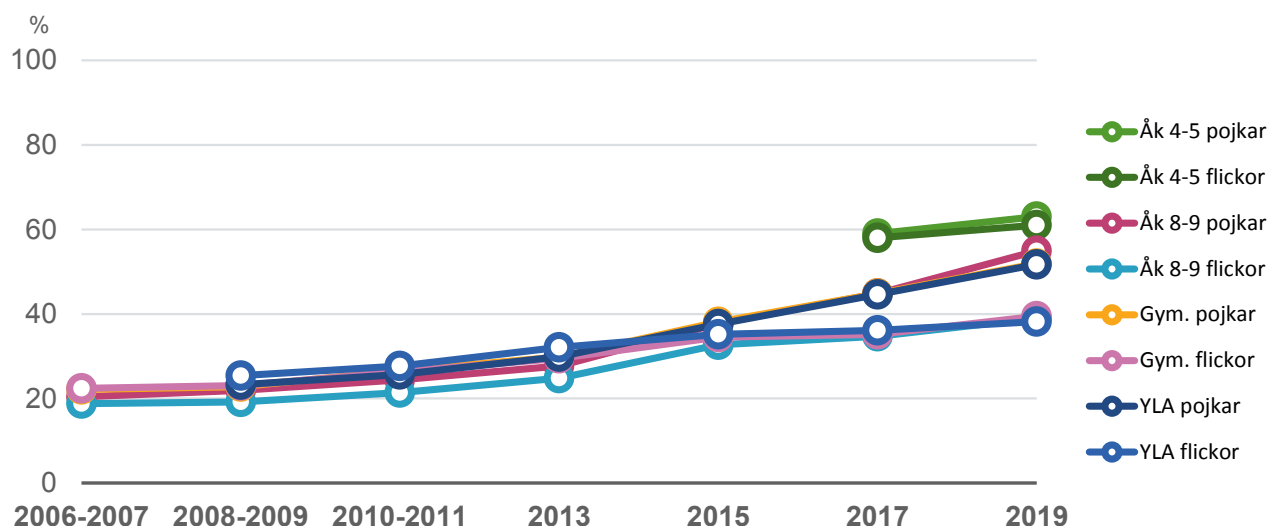
Mer än hälften av alla barn och unga på alla de granskade årskurserna tyckte om att gå i skolan. Det var vanligast att pojkar på yrkesläroanstalter (84 %) och flickor på årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen (82 %) tyckte om att gå i skolan. Minst vanligt var det att unga i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen tyckte om att gå i skolan (60 %). (Figur 5)

Figur 5. Andelen barn och unga som tyckte om att gå i skolan, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

I synnerhet bland de pojkar som gick i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, i gymnasiet och i yrkesläroanstalter var det något vanligare än tidigare att de upplevde sig ha bra kommunikation med sina föräldrar. Det var vanligare att barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen (62 %) upplevde att de hade bra kommunikation med sina föräldrar än att de unga gjorde det (45–47 %). (Figur 6)

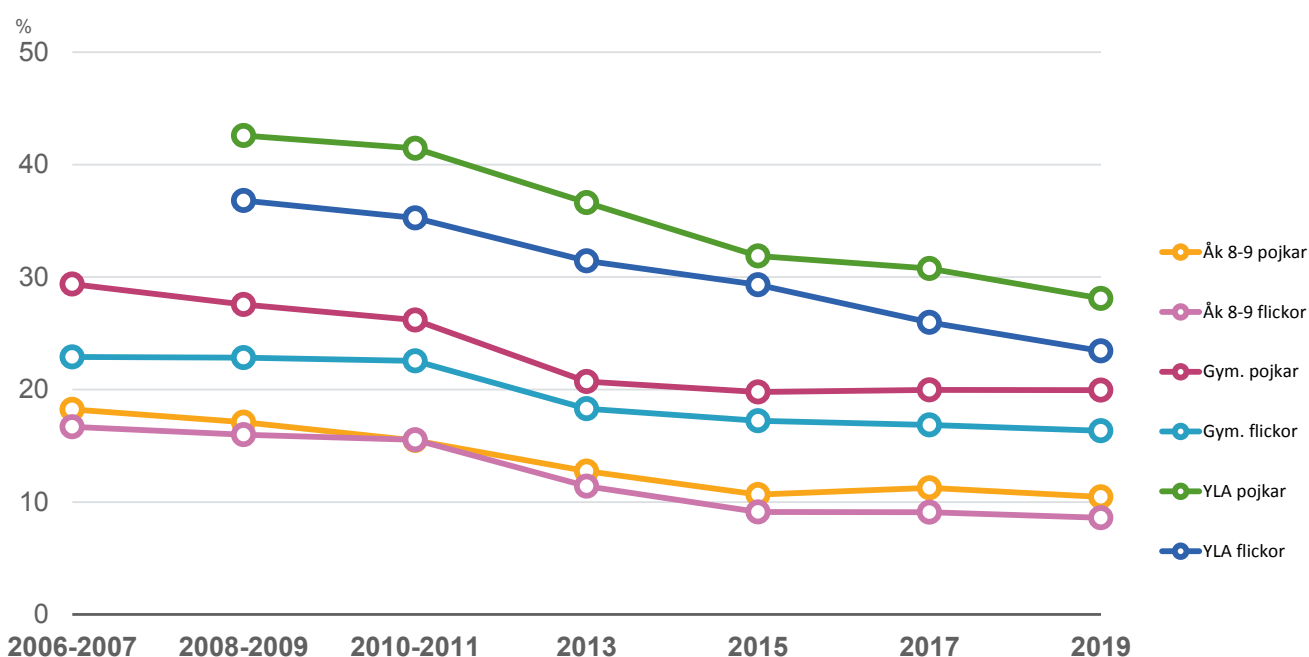
Figur 6. Andelen barn och unga som upplevde sig ha bra kommunikation med föräldrarna, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

Alkoholdrickande i berusningssyfte och cannabisanvändning

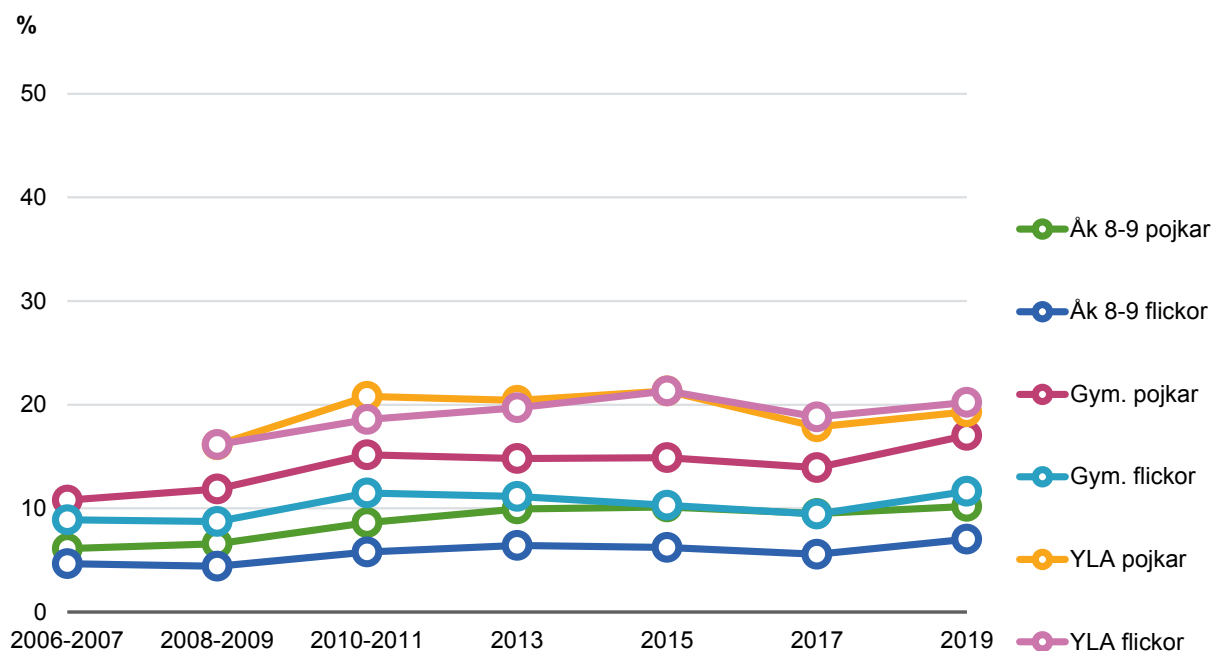
Allt färre studerande på yrkesläroanstalterna drack alkohol så att de blev riktigt berusade. Bland elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och bland gymnasieeleverna har berusningsdrickandet knappt minskat efter 2015. År 2019 var det 10 procent av eleverna i årskurs 8 och 9, 18 procent av gymnasieeleverna och 27 procent av studerandena på yrkesläroanstalterna som drack sig riktigt berusade minst en gång i månaden. I alla årskurser var det fortsättningsvis vanligare att pojkar dricker sig riktigt berusade än att flickor gör det. (Figur 7)

Figur 7. Andelen unga som drack sig riktigt berusade minst en gång i månaden, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

Bland eleverna i årskurs 8 och 9 var det nio procent, av gymnasieeleverna 14 procent och av studerandena på yrkesläroanstalterna 20 procent som hade provat cannabis minst en gång. Det hade blivit något vanligare att pojkar i gymnasiet hade provat cannabis, andelen ökade från 14 till 17 procent. (Figur 8)

Figur 8. Andelen unga som provat cannabis minst en gång, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

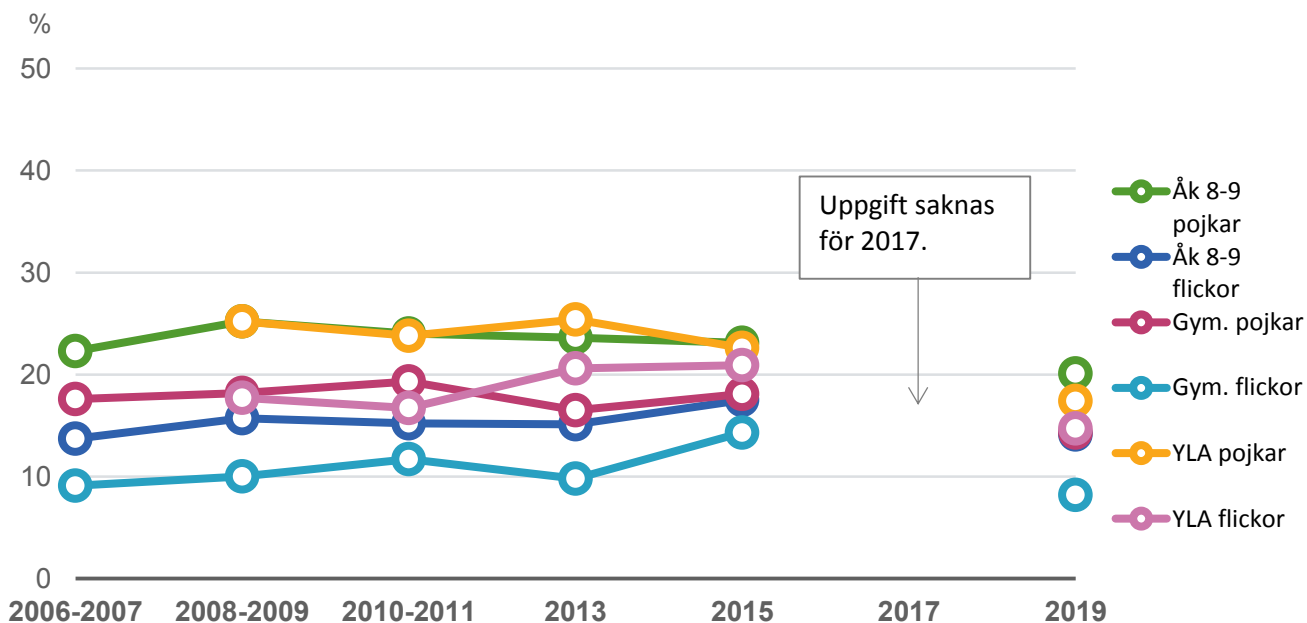

Erfarenheter av fysiska hot och mobbning

Av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen uppgav 12 procent att de hade upplevt fysiska hot¹ minst en gång under det senaste året. Erfarenheter av fysiska hot var vanligare bland unga i årskurs 8 och 9 (17 %) och på yrkesläroanstalter (16 %). Det var något vanligare att pojkar i både årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och i gymnasiet hade upplevt fysiska hot än att flickor hade gjort det (Figur 9).

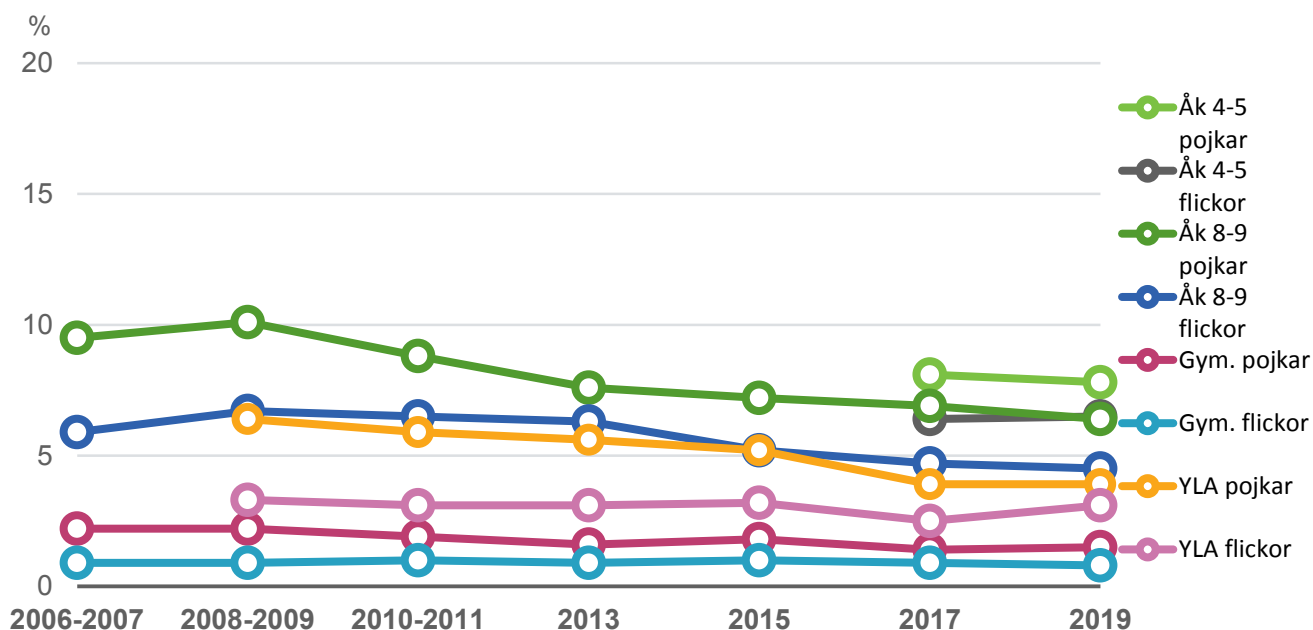
¹Fysiska hot var stöld eller stöldförsök genom att använda våld eller hota med våld, hot om att skada någon fysiskt eller fysiskt attackera någon.

Figur 9. Andelen barn och unga som upplevt fysiska hot, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

Omkring var tjugonde (1–8 %) barn och ungdom hade upplevt mobbning i skolan varje vecka. Det var ovanligare att studerande på andra stadiet uppgav att de hade blivit mobbade än att elever i den grundläggande utbildningen gjorde det. (Figur 10) Bland eleverna i årskurs 4 och 5 var det två procent, i årskurs 8 och 9 tre procent, i gymnasiet en procent och på yrkesläroanstalterna tre procent som uppgav att de själva deltagit i mobbning minst en gång i veckan.

Figur 10. Andelen barn och unga som blev mobbade minst en gång i veckan, enligt kön och skolstadium åren 2006–2019.

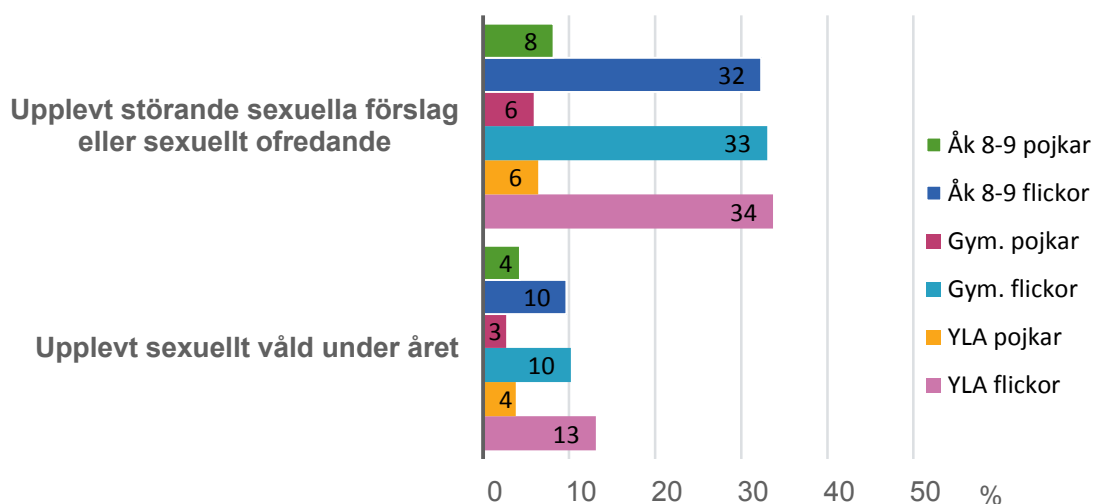

Sexuella trakasserier och våld

Av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen var det fyra procent som uppgav att de fått sexuella kommentarer, förslag, meddelanden eller bildmaterial minst en gång under det senaste året och två procent hade blivit vidrörda eller pressats till att vidröra någon annan. Det var ingen skillnad mellan könen när det gäller hur vanliga upplevelserna var.

Cirka var fjärde i årskurs 8 och 9, gymnasiet och yrkesläroanstalterna uppgav att de fått sexuella förslag eller utsatts för trakasserier minst en gång under året och cirka 7 % av de unga hade upplevt sexuellt våld². Det var märkbart vanligare bland flickor än bland pojkar att få sexuella förslag eller utsättas för trakasserier. Cirka var tionde (10–13 %) flicka uppgav att de upplevt sexuellt våld² minst en gång under året. Bland pojkarna var det färre än fem procent (3–4 %) som upplevt sexuellt våld. Det förekom inga betydande skillnader mellan årskurserna. (Figur 11)

Figur 11. Andelen barn och unga som upplevt sexuella trakasserier eller våld under de senaste 12 månaderna, enligt kön och skolstadium år 2019.

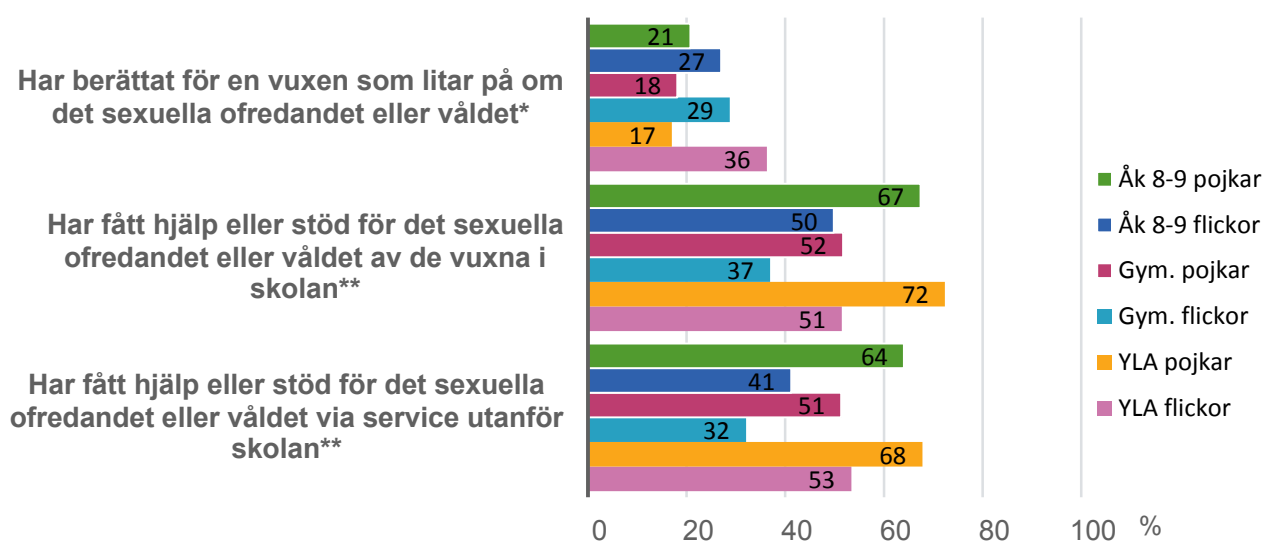

Det vanligaste var att sexuella förslag eller sexuellt ofredande skett i telefonen eller på internet (14–17 % beroende på årskurs) eller i en offentlig lokal (8–12 % beroende på årskurs). I skolan var det bara en liten grupp som hade erfarenhet av sexuella förslag eller sexuellt ofredande: 4 procent av de unga i årskurs 8 och 9, 2 procent av gymnasieeleverna och 3 procent av dem som studerar på yrkesläroanstalter.

38 procent av de barn i årskurs 4 och 5 som upplevt sexuella trakasserier eller våld hade berättat om det för en vuxen de litar på. 67 procent av de barn som upplevt sexuella trakasserier och våld och behövt hjälp på grund av det hade fått hjälp och stöd för det de utsatts för. Av de unga hade var fjärde berättat om sina upplevelser av sexuella trakasserier eller våld för en vuxen de litar på. Det var vanligare att flickor berättade om vad de utsatts för än att pojkar gjorde det. Det var vanligare att pojkar i årskurs 8 och 9 och på andra stadiet som upplevt sexuella trakasserier eller våld och behövt hjälp för det uppgav att de fått hjälp och stöd av de vuxna i skolan eller service utanför skolan än att flickor uppgav det. (Figur 12)

²Sexuellt våld är att bli tvingad att ta av sig kläderna, att någon vidrör intima områden mot ens vilja, att tvingas eller pressas till att ha samlag eller andra typer av sex eller att erbjudas pengar, saker eller rusmedel i utbyte mot sex.

Figur 12. Andelen unga som berättat om sexuella trakasserier eller våld och fått stöd, enligt kön och skolstadium år 2019.

*Andelen har beräknats utifrån dem som upplevt sexuella trakasserier eller våld under året

**Andelen har beräknats utifrån dem som upplevt sexuella trakasserier eller våld under året och behövt stöd för det

Upplevelser av våld från föräldrar eller andra vuxna som ska ta hand om en

Bara en liten del (2–4 %) av de barn och unga som besvarade enkäten uppgav att de under sitt liv minst en gång varit med om fysisk försummelse från föräldrar eller andra som ska ta hand om dem³. Inga betydande skillnader mellan könen observerades.

Under det senaste året uppgav 17 procent av barnen i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen att de upplevt psykiskt våld⁴ och 13 procent att de upplevt fysiskt våld⁵ från föräldrar eller andra vuxna som tog hand om dem. Det var något vanligare att pojkar (15 %) hade upplevt fysiskt våld än att flickor (11 %) hade gjort det. (Figur 13)

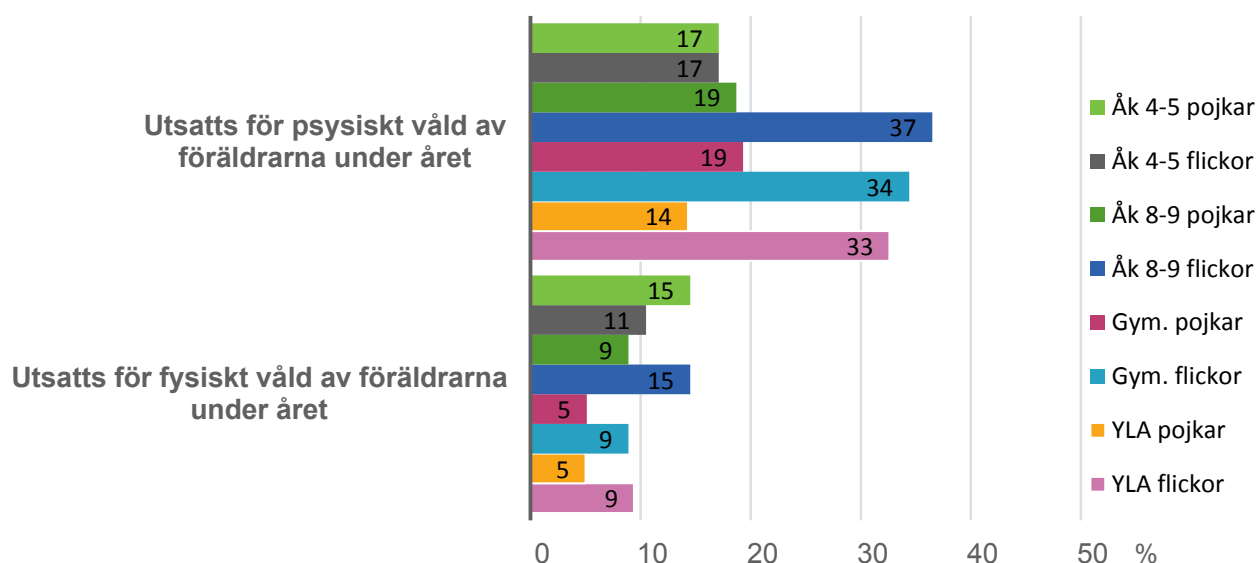
28 procent av dem som gick i årskurs 8 och 9 och i gymnasiet och 22 procent av dem som studerade på yrkesläroanstalter uppgav att de upplevt psykiskt våld från föräldrarna eller andra som tog hand om dem minst en gång under det senaste året. Detta var vanligare bland flickor än bland pojkar. 12 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 och 7 procent av första och andra årets studerande i gymnasierna och yrkesläroanstalterna uppgav att de upplevt fysiskt våld. Det var också vanligare att flickor hade upplevt fysiskt våld än att pojkar hade gjort det. (Figur 13)

³Fysisk försummelse var att bli lämnad utan mat eller dryck, rena kläder eller en ren och varm bostad under en längre tid.

⁴Psykiskt våld var att förbjuda någon att tala under en lång tid, kränka någon verbalt, till exempel att skälla på, förnedra eller skämma ut någon, överge eller hota med att lämna någon ensam, att slänga, slå eller sparka på föremål, att låsa in någon eller att hota med våld.

⁵Fysiskt våld var att ta tag i någon så att det gjorde ont, knuffa eller ilsket ruska om någon, att lugga, smälla till, slå med knytnäven eller med ett föremål, att sparka eller skada någon fysiskt på något annat sätt.

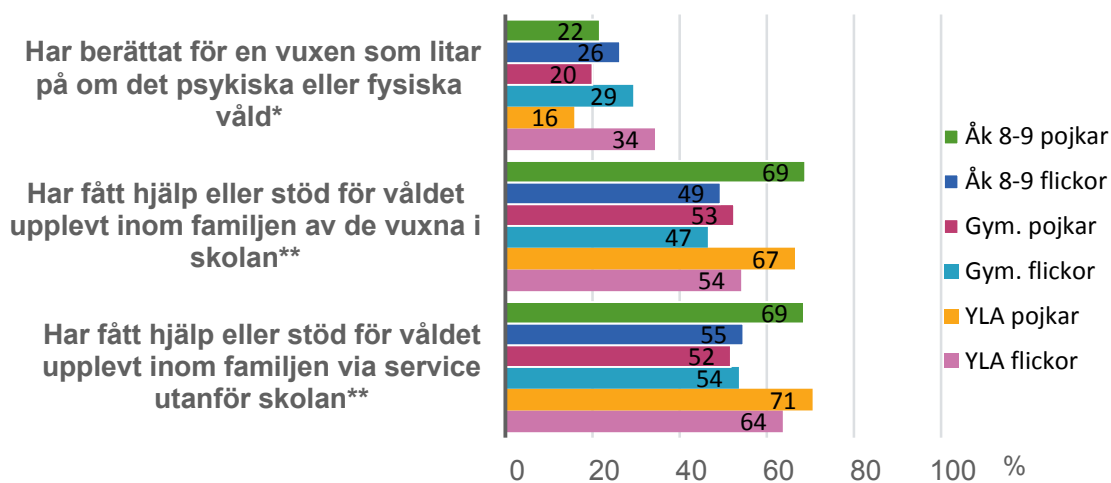
Figur 13. Andelen barn och unga som upplevt psykiskt eller fysiskt våld från föräldrar eller andra vuxna som tog hand om dem under de senaste 12 månaderna, enligt kön och skolstadium år 2019.

Tryggheten i barns och ungas uppväxtmiljö har både koppling till det våld barn och unga själva upplever och till våld mot andra familjemedlemmar som de ser eller hör och med problemskapande alkoholkonsumtion hos föräldrarna. Under det senaste året hade cirka var sjätte elev i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och av studerande på yrkesläroanstalterna och cirka var fjärde av eleverna i årskurs 8 och 9 och studerande i gymnasier sett eller hört psykiskt våld mellan andra familjemedlemmar. Cirka vart tionde barn och ungdom hade sett eller hört fysiskt våld mellan andra familjemedlemmar. Beroende på årskurs var det 5–7 procent av de unga som uppgav att en förälders överdrivna alkoholkonsumtion hade orsakat honom eller henne skada. Det var vanligare att flickor uppgav att en förälders alkoholkonsumtion orsakat skada än att pojkar gjorde det.

Cirka vart tredje barn (32 %) i årskurs 4 och 5 och var fjärde ung person (25 % i årskurs 8 och 9, 27 % av gymnasieeleverna och 26 % av studerande på yrkesläroanstalter) hade berättat om det våld de upplevt i familjen för en vuxen de litar på. Det var vanligare att flickor berättade om våld de upplevt än att pojkar gjorde det. (Figur 14) Tre av fyra barn (76 %) i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och cirka hälften av de unga hade fått stöd och hjälp för det våld de upplevt i sina familjer. (Figur 14)

Figur 14. Andelen unga som berättat om våld de upplevt i familjen och fått stöd, enligt kön och skolstadium år 2019.

*Andelen har beräknats utifrån dem som upplevt våld i familjen under året

**Andelen har beräknats utifrån dem som upplevt våld i familjen under året och behövt stöd för det

Begrepp och definitioner

De frågeformuleringar som fungerat som underlag för indikatorerna som använts i statistikrapporten och indikatorernas definitioner finns i [den elektroniska resultattjänsten](#).

I texten avser ordet barn de som går i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen. Ordet unga avser de som går i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och första och andra årets studerande på gymnasiet och yrkesläroanstalter.

Kvalitetsbeskrivning

Statistikuppgifternas relevans

Institutet för hälsa och välfärd (THL) genomför enkäten Hälsa i skolan. Statistikrapporten Välbefinnandet bland barn och unga – Enkäten Hälsa i skolan 2019 grundar sig på datainsamlingen genom enkäten Hälsa i skolan åren 2006–2019. Information samlas in om barns och ungas välbefinnande, hälsa, skolgång och studier, delaktighet, den hjälp de får och om hur väl tjänsterna svarar mot behoven.

Institutet för hälsa och välfärd har som uppgift att följa upp befolkningens hälsa och välfärd. Enkäten Hälsa i skolan sköter uppgiften när det gäller barn och unga. THL använder informationen till exempel när skol- och studenthälsovården ska utvecklas. Läroanstalterna använder den information enkäten Hälsa i skolan erbjuder för att främja välbefinnandet i skolgemenskapen och i utvärderingen och utvecklingen av elevhälsan samt i undervisningen i hälsokunskap. Kommunerna utnyttjar resultaten i välfärdsledningen, till exempel när man upprättar välfärdsstrategin, det barn- och ungdomspolitiska programmet eller barnskyddsplanen. På riksnivå utnyttjas resultaten från enkäten Hälsa i skolan till exempel i uppföljningen och utvärderingen av politiska program, strategier och olika lagar (t.ex. tobakslagen).

Metodbeskrivning

Enkäten Hälsa i skolan genomförs som en helhetsundersökning där målgruppen är elever i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen (från 2017), elever i årskurs 8 och 9 (från 2006), första och andra årets studerande i gymnasier (från 2006) och första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna (från 2008). I gymnasiet är enkäten avsedd för dem som fullföljer läroplanen och vid yrkesläroanstalterna är enkäten avsedd för under 21-åringar som avlägger yrkesinriktad grundexamen.

Enkäten Hälsa i skolan genomförs anonymt som en pappers- eller webbenkät som fylls i självständigt. Elever och studerande fyller i enkäten i klassen eller i gruppen under övervakning under skoldagen. En lektion reserveras för att besvara enkäten.

Enkäten finns i pappersform på finska eller svenska, på webben finns den på finska, svenska, engelska, ryska och nordsamiska. På finska och svenska finns också korta lättlästa blanketter. Läraren delar ut svarskoderna eller blanketterna till eleverna och övervakar dem medan de besvarar enkäten. Läraren fyller i en kort enkät om svarssituationen som används för att följa upp hur lång tid det tar att besvara enkäten och eventuella problemsituationer eller frågor som enkäten väckt. Det är frivilligt för elever och studerande att besvara enkäten. Vårdnadshavare för barn i den grundläggande utbildningen informeras om enkäten i förhand och ges möjlighet att förbjuda att deras minderåriga barn deltar.

Åren 2006–2011 genomfördes datainsamlingen under jämna år i Södra Finland, Östra Finland och Lappland och ojäma år i övriga Fastlandsfinland och på Åland. Från och med 2013 har enkäten Hälsa i skolan genomförts i hela landet samtidigt vartannat år. På grund av metoden för datainsamlingen har granskningen av resultaten för 2006–2011 kombinerats med undersökningsåren 2006–2007, 2008–2009 och 2010–2011 för att resultaten ska vara så jämförbara som möjligt med undersökningsåren 2013, 2015, 2017 och 2019.

År 2019 samlades uppgifterna i enkäten Hälsa i skolan in i årskurs 4 och 5 mellan den 1 och 29 mars, i årskurs 8 och 9 och i gymnasiet mellan den 1 och 30 april och på yrkesläroanstalterna mellan den 1 mars och 30 april.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Målgruppen för enkäten Hälsa i skolan är hela åldersklassen i fråga. Åren 2006–2013 besvarades enkäten av 80–84 procent av alla elever i årskurs 8 och 9 i Finland och 73–76 procent av alla första och andra årets studerande på gymnasiet. Åren 2015–2017 var täckningen 43–63 procent i grundskolan och uppskattningsvis 55–62 procent i gymnasiet⁶. År 2019 täckte materialet 82 procent av alla elever i årskurs 4 och 5 i Finland, 73 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 och uppskattningsvis 70 procent av första och andra årets studerande i gymnasierna. För yrkesläroanstalterna saknas uppgifter om täckningen, eftersom målgruppens storlek (unga under 21-åringar som avlägger yrkesinriktad grundexamen) inte är känd. (Bilagetabeller 1–5)

År 2019 besvarades enkäten Hälsa i skolan av 99 686 elever i årskurs 4 och 5, 87 283 elever i årskurs 8 och 9, 44 597 första och andra årets studerande i gymnasierna och 23 419 första och andra årets studerande i yrkesläroanstalterna (bilage-tabell 1).

I årskurs 4 och 5 besvarades enkäten 2019 av 98 037 (98,3 %) med webblancketten och 1 649 (1,7 %) besvarade den med pappersblanketten, i årskurs 8 och 9 besvarade 83 787 (95,9 %) enkäten med webblancketten och 3 556 (4,1 %) med pappersblanketten. Alla gymnasieelever (44 621) besvarade webblancketten (100 %). På yrkesläroanstalterna besvarade 23 300 (99,5 %) webblancketten och 128 (0,5 %) pappersblanketten.

På årskurs 8 och 9 var 48,9 procent av dem som svarade 15-åringar, 32 procent 14-åringar och 17,8 procent 16-åringar. I gymnasiet var den största åldersgruppen 17-åringar (47,2 %), de näst största grupperna var 16-åringar (34,4 %) och 18-åringar (17,2 %). På yrkesläroanstalterna var 42,9 procent 17-åringar, 31,2 procent 16-åringar, 18,5 procent 18-åringar och 7,1 procent 19–20-åringar. Åldern baserar sig på det födelseår och den födelsemånad som de som besvarat enkäten har uppgett. Eleverna i årskurs 4 och 5 i den grundläggande utbildningen fick ingen fråga om födelsetid.

Kommunerna som inte lämnade in några svar alls under 2019 var när det gäller årskurs 4 och 5 en till antalet (n=34), när det gäller årskurs 8 och 9 nio till antalet (n=618) och när det gäller gymnasier två till antalet. Av de kommuner som fick enkätmaterial för yrkesläroanstalter var det nio kommuner som inte lämnade in några svar alls.

Det framgår av materialet från enkäten Hälsa i skolan vilka läroanstalter som har besvarat den, men enskilda elever eller specifika klasser går inte att identifiera. Av svaren som kommit in via webblancketten godkänns bara de som har klickat på Skicka-knappen. Alla pappersblanketter godkänns.

Från det slutgiltiga materialet tog man 2019 bort de som besvarade enkäten på gymnasiet eller yrkesläroanstalter och uppgav att de var tredje årets studerande (n=1 069). Av dem som besvarat enkäten på yrkesläroanstalter tog man bort studerande som var 21 år och äldre (n=758). De som besvarade enkäten på en lättläst blankett (n=6 509) och de som besvarat den på skolor utomlands (n=148) ingår inte i det material som presenteras i denna statistikrapport.

De som dagen för enkäten var frånvarande från skolan på grund av exempelvis sjukdom, resa eller olovlig frånvaro, unga som får hemundervisning och de som är utanför utbildningar på andra stadiet togs inte med i enkäten.

Det finns en risk för att materialet innehåller oseriösa svar, men mängden har bedömts vara liten. Bedömningen genomfördes på materialet för 2019 genom att identifiera omöjliga svars kombinationer, till exempel skulle de som rapporterat rikligt med funktionsnedsättningar inte på grund av sina begränsningar inte kunnat besvara enkäten självständigt. Oseriösa svar upprepas inte systematiskt från en fråga till en annan och andelen är högst två procent av de svarande. De oseriösa svaren har inte avlägsnats från materialet eftersom de inte är systematiska och bedömningen gjordes att inverkan på resultaten skulle vara liten.

⁶Uppskattningen bygger på antalet nya gymnasieelever: för antalet nya studerande som avlägger gymnasieutbildning enligt läroplanen har antalet första årets studerande använts. Uppskattningen av antalet andra årets studerande har beräknats genom att från antalet nya studerande dra av andelen elever som avbrutit gymnasieutbildningen.

De publicerade uppgifternas aktualitet och rättidighet

De grundläggande resultaten för enkäten Hälsa i skolan är i genomsnitt färdiga inom fem månader efter att datainsamlingen avslutades. Resultaten finns tillgängliga som stöd för beslutsfattandet i början av skolåret.

Uppgifternas tillgänglighet, transparens och tydlighet

Statistikrapporten publiceras på THL:s webbplats. Resultaten för hela landet, för landskapen och kommunerna i enkäten Hälsa i skolan publiceras som statistikkuber i THL:s resultattjänst (<https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/forskningsresultat>). Resultatet för en indikator publiceras inte för en specifik kommun om antalet svarande är under 30. Om det är fråga om ovanliga fenomen (färre än fem fall) ska antalet svarande vara 60. Svarsfördelningen för den fråga som använts i beräkningen av indikatorn publiceras i statistikkuben.

En del indikatorer publiceras också i statistik- och indikatorbanken Sotkanet och i Statistisk årsbok om social- och hälsovården, Tobaksstatistiken och i Statistisk årsbok om alkohol och narkotika.

Statistikens jämförbarhet

Resultaten från enkäten Hälsa i skolan rapporteras som indikatorer. En del indikatorer grundar sig på en fråga och en del på flera. I de tidsserier indikatorerna bildar beaktas frågornas utvecklingshistoria. Kärnfrågorna förändras inte på blanketten. Om det finns skäl att misstänka att en förändring i resultaten beror på förändringar i mätningen (t.ex. att en fråga omformulerats eller var frågan placerats på blanketten), bryts tidsserien.

I datainsamlingen för enkäten Hälsa i skolan har man etappvis övergått från pappersblanketter till webblanketter. Ändringen verkar i regel inte ha påverkat indikatorernas resultat märkbart. Om påverkan upptäckts, har trenden brutits.

Resultaten för 2019 kan anses jämförbara landskapsvis på grund av det stora antalet svarande och för att alla landskap hade bra täckning. Bortfallet bedöms inte vara snedvidet för de olika landskapen. Det var stora tekniska problem med datainsamlingen med webblanketter 2015, vilket ledde till att antalet som besvarade enkäten blev mindre än vanligt. Det har lett till att resultaten för de olika landskapen och kommunerna 2015 har dolts i resultattjänsten.

Enkäten Hälsa i skolan har utformats så att den ska vara jämförbar med nationella och internationella undersökningar om barn och unga samt med THL:s övriga befolkningsundersökningar.

Tydlighet, enhetlighet och överensstämmelse

De centrala frågorna om elevernas välbefinnande, hälsa och tillgång till tjänster förändras inte i enkäten i Hälsa i skolan. Med hjälp av moduler som varierar varje år eller extra delar kan en närmare granskning göras av ett visst ämnesområde eller frågor läggs till om aktuella företeelser efter behov. År 2019 ingick moduler om våld som unga upplever och moduler om barn och unga som är placerade utanför hemmet samt frågor som lagts till på blanketten 2017 för uppföljningen av tobakslagen.

Tabellbilagor

Bilagetabell 1. Antal svarande och materialets täckning i årskurs 4–5 och 8–9 i den grundläggande utbildningen och första och andra årets studerande i gymnasiet och yrkesläroanstalter (nedan YLA) i materialet från enkäten Hälsa i skolan 2019.

		2006- 2007	2008- 2009	2010- 2011	2013	2015	2017	2019
Årskurs 4 och 5	Pojkar	47 576	49 695
	Flickor	47 815	49 650
	Uppgav inte kön	334	341
	Totalt	95 725	99 686
	Materialets täckning ¹	80 %	82 %
Årskurs 8 och 9	Pojkar	54 841	54 433	51 329	50 223	25 147	36 276	42 965
	Flickor	54 286	54 216	51 216	49 255	25 257	36 883	44 061
	Uppgav inte kön	521	257
	Totalt	109 127	108 649	102 545	99 478	50 404	73 680	87 283
	Materialets täckning ¹	82 %	82 %	80 %	84 %	43 %	63 %	73 %
Gymnasiet år 1 och 2	Pojkar	22 553	21 181	20 588	20 839	15 976	14 323	18 257
	Flickor	30 209	29 286	27 795	27 771	22 784	20 062	26 241
	Uppgav inte kön	218	99
	Totalt	52 762	50 467	48 383	48 610	38 760	34 602	44 597
	Materialets täckning ²	76 %	74 %	73 %	77 %	62 %	54 %	70 %
YLA år 1 och 2	Pojkar	..	22 964	23 537	19 336	17 255	15 801	14 002
	Flickor	..	17 677	17 949	15 440	13 981	10 648	9 364
	Uppgav inte kön	218	53
	Totalt	..	40 641	41 486	34 776	31 236	26 625	23 419
TOTALT		161 889	199 757	192 414	182 864	120 400	230 632	254 985

¹ Beräkningarna av täckningen grundar sig på Statistikcentralens uppgifter om antalet elever 20.9.2018. Källa: [Finlands officiella statistik \(FOS\): För- och grundskoleundervisning \[nätpublikation\] ISSN=1799-3709. Helsingfors: Statistikcentralen \[läst: 10.9.2019\]](#).

² Beräkningarna av täckningen grundar sig på antalet nya studerande som studerar enligt läroplanen för gymnasieutbildningen 20.9.2018. Källa: [Vipunen - utbildningsstyrelsens statistiktjänst: Nya studerande i gymnasieutbildningen. Läroplan för ungdomar \(på finska\). \[Läst: 10.9.2019\]](#).

Bilagetabell 2. Antalet svarande enligt kön, andelen svarande enligt kön och utländsk härkomst (%) och materialets täckning för elever i årskurs 4 och 5 landskapsvis i enkäten Hälsa i skolan i materialet 2019.

	Svarande									Materialets täckning ²	
				Uppgav inte kön,				Uppgav	Utländsk		Utländsk
	Totalt, N	Pojkar, N	Flickor, N	kön, N	Pojkar, %	Flickor, %	inte kön, %	härkomst, N ₁	härkomst, % ₁		
Nyland	29 655	14 668	14 843	144	49,5 %	50,1 %	0,5 %	3076	10,4 %	79,4 %	
Egentliga Finland	8 147	4 046	4 075	26	49,7 %	50,0 %	0,3 %	506	6,2 %	82,2 %	
Satakunta	3 693	1 816	1 865	12	49,2 %	50,5 %	0,3 %	104	2,8 %	82,6 %	
Egentliga Tavastland	3 333	1 706	1 619	8	51,2 %	48,6 %	0,2 %	91	2,7 %	85,0 %	
Birkaland	9 748	4 852	4 869	27	49,8 %	49,9 %	0,3 %	393	4,0 %	85,0 %	
Päijänne-Tavastland	3 372	1 701	1 653	18	50,4 %	49,0 %	0,5 %	152	4,5 %	79,4 %	
Kymmenedalen	2 831	1 387	1 435	9	49,0 %	50,7 %	0,3 %	191	6,7 %	83,3 %	
Södra Karelen	2 107	1 036	1 070	1	49,2 %	50,8 %	0,0 %	112	5,3 %	81,6 %	
Södra Savolax	2 348	1 178	1 163	7	50,2 %	49,5 %	0,3 %	84	3,6 %	87,7 %	
Norra Savolax	3 999	2 021	1 967	11	50,5 %	49,2 %	0,3 %	108	2,7 %	81,2 %	
Norra Karelen	2 462	1 250	1 208	4	50,8 %	49,1 %	0,2 %	69	2,8 %	81,1 %	
Mellersta Finland	5 463	2 732	2 712	19	50,0 %	49,6 %	0,3 %	148	2,7 %	88,0 %	
Södra Österbotten	3 774	1 920	1 844	10	50,9 %	48,9 %	0,3 %	54	1,4 %	84,9 %	
Österbotten	3 150	1 629	1 515	6	51,7 %	48,1 %	0,2 %	168	5,3 %	72,5 %	
Mellersta Österbotten	1 252	607	644	1	48,5 %	51,4 %	0,1 %	36	2,9 %	70,1 %	
Norra Österbotten	9 320	4 663	4 633	24	50,0 %	49,7 %	0,3 %	157	1,7 %	80,7 %	
Kajanaland	1 302	641	656	5	49,2 %	50,4 %	0,4 %	30	2,3 %	86,9 %	
Lapland	3 152	1 560	1 583	9	49,5 %	50,2 %	0,3 %	76	2,4 %	83,9 %	
Åland	578	282	296	0	48,8 %	51,2 %	0,0 %	65	11,2 %	85,5 %	
TOTALT	99 686	49 695	49 650	341	49,9 %	49,8 %	0,3 %	5 620	5,6 %	81,6 %	

¹ Svarande med utländsk härkomst är de som uppgav att båda föräldrarna eller deras enda förälder är född utomlands.

² Beräkningarna av täckningen grundar sig på Statistikcentralens uppgifter om antalet elever 20.9.2018. Källa: [Finlands officiella statistik \(FOS\): För- och grundskoleundervisning \[nätpublikation\]](#). ISSN=1799-3709. Helsingfors: Statistikcentralen [läst: 10.9.2019].

Bilagetabell 3. Antalet svarande enligt kön, andelen svarande enligt kön och utländsk härkomst (%) och materialets täckning för elever i årskurs 8 och 9 landskapsvis i enkäten Hälsa i skolan i materialet 2019.

	Svarande									Materialets täckning ²
	Totalt, N	Pojkar, N	Flickor, N	Uppgav inte kön, N	Pojkar, %	Flickor, %	Uppgav inte kön, %	Utländsk härkomst, N ¹	Utländsk härkomst, % ¹	
Nyland	24 346	11799	12463	84	48,5 %	51,2 %	0,3 %	2282	9,4 %	68,7 %
Egentliga Finland	7 104	3511	3576	17	49,4 %	50,3 %	0,2 %	455	6,4 %	72,1 %
Satakunta	3 580	1786	1783	11	49,9 %	49,8 %	0,3 %	109	3,0 %	76,3 %
Egentliga Tavastland	2 886	1415	1462	9	49,0 %	50,7 %	0,3 %	106	3,7 %	74,3 %
Birkaland	8 163	3999	4140	24	49,0 %	50,7 %	0,3 %	381	4,7 %	74,8 %
Päijänne-Tavastland	3 210	1574	1632	4	49,0 %	50,8 %	0,1 %	183	5,7 %	74,8 %
Kymmenedalen	2 685	1320	1359	6	49,2 %	50,6 %	0,2 %	147	5,5 %	73,0 %
Södra Karelen	1 718	852	862	4	49,6 %	50,2 %	0,2 %	91	5,3 %	68,6 %
Södra Savolax	2 198	1092	1105	1	49,7 %	50,3 %	0,0 %	80	3,6 %	75,4 %
Norra Savolax	4 014	1981	2018	15	49,4 %	50,3 %	0,4 %	157	3,9 %	77,5 %
Norra Karelen	2 387	1143	1237	7	47,9 %	51,8 %	0,3 %	93	3,9 %	78,4 %
Mellersta Finland	4 660	2298	2355	7	49,3 %	50,5 %	0,2 %	129	2,8 %	77,8 %
Södra Österbotten	3 613	1839	1761	13	50,9 %	48,7 %	0,4 %	81	2,2 %	79,1 %
Österbotten	2 569	1270	1290	9	49,4 %	50,2 %	0,4 %	134	5,2 %	62,9 %
Mellersta Österbotten	1 357	686	665	6	50,6 %	49,0 %	0,4 %	28	2,1 %	80,4 %
Norra Österbotten	8 497	4300	4175	22	50,6 %	49,1 %	0,3 %	195	2,3 %	76,1 %
Kajanaland	1 138	537	595	6	47,2 %	52,3 %	0,5 %	27	2,4 %	77,7 %
Lappland	2 689	1339	1339	11	49,8 %	49,8 %	0,4 %	59	2,2 %	73,5 %
Åland	469	224	244	1	47,8 %	52,0 %	0,2 %	57	12,2 %	72,7 %
TOTALT	87 283	42965	44061	257	49,2 %	50,5 %	0,3 %	4794	5,5 %	73,0 %

¹ Svarande med utländsk härkomst är de som uppgav att båda föräldrarna eller deras enda förälder är född utomlands.

² Beräkningarna av täckningen grundar sig på Statistikcentralens uppgifter om antalet elever 20.9.2018. Källa: [Finlands officiella statistik \(FOS\): För- och grundskoleundervisning \[nätpublikation\]](#). ISSN=1799-3709. Helsingfors: Statistikcentralen [läst: 10.9.2019].

Bilagetabell 4. Antalet svarande enligt kön, andelen svarande enligt kön och utländsk härkomst (%) och materialets täckning för första och andra årets studerande på gymnasiet landskapsvis i enkäten Hälsa i skolan i materialet 2019.

	Svarande									Materialets täckning ²
	Totalt, N	Pojkar, N	Flickor, N	Uppgav inte			Uppgav inte kön, %	Utländsk härkomst, N ¹	Utländsk härkomst, % ¹	
				kön, N	Pojkar, %	Flickor, %				
Nyland	14 402	6 216	8 151	35	43,2 %	56,6 %	0,2 %	1161	8,1 %	66,1 %
Egentliga Finland	3 692	1 477	2 204	11	40,0 %	59,7 %	0,3 %	189	5,1 %	70,9 %
Satakunta	1 365	534	829	2	39,1 %	60,7 %	0,1 %	31	2,3 %	58,9 %
Egentliga Tavastland	1 283	556	722	5	43,3 %	56,3 %	0,4 %	23	1,8 %	76,2 %
Birkaland	4 432	1 795	2 628	9	40,5 %	59,3 %	0,2 %	147	3,3 %	73,1 %
Päijänne-Tavastland	1 478	590	884	4	39,9 %	59,8 %	0,3 %	63	4,3 %	68,7 %
Kymmenedalen	1 282	518	763	1	40,4 %	59,5 %	0,1 %	47	3,7 %	78,1 %
Södra Karelen	977	382	590	5	39,1 %	60,4 %	0,5 %	36	3,7 %	76,6 %
Södra Savolax	993	376	616	1	37,9 %	62,0 %	0,1 %	28	2,8 %	71,5 %
Norra Savolax	2 041	839	1 197	5	41,1 %	58,6 %	0,2 %	32	1,6 %	74,1 %
Norra Karelen	1 120	485	635	0	43,3 %	56,7 %	0,0 %	31	2,8 %	71,5 %
Mellersta Finland	2 138	824	1 308	6	38,5 %	61,2 %	0,3 %	67	3,1 %	68,8 %
Södra Österbotten	1 700	656	1 043	1	38,6 %	61,4 %	0,1 %	26	1,5 %	78,4 %
Österbotten Mellersta	1 528	608	920	0	39,8 %	60,2 %	0,0 %	62	4,1 %	69,4 %
Österbotten	609	219	389	1	36,0 %	63,9 %	0,2 %	16	2,6 %	75,8 %
Norra Österbotten	3 665	1 442	2 211	12	39,3 %	60,3 %	0,3 %	50	1,4 %	67,1 %
Kajanaland	518	211	307	0	40,7 %	59,3 %	0,0 %	7	1,4 %	73,1 %
Lapland	1 148	441	706	1	38,4 %	61,5 %	0,1 %	39	3,4 %	71,5 %
Åland	226	88	138	0	38,9 %	61,1 %	0,0 %	10	4,4 %	75,0 %
TOTALT	44 597	18 257	26 241	99	40,9 %	58,8 %	0,2 %	2 065	4,6 %	69,5 %

¹ Svarande med utländsk härkomst är de som uppgav att båda föräldrarna eller deras enda förälder är född utomlands.

² Beräkningarna av täckningen grundar sig på antalet nya studerande som studerar enligt läroplanen för gymnasieutbildningen 20.9.2018. Källa: [Vipunen - utbildningsstyrelsens statistiktjänst: Nya studerande i gymnasieutbildningen. Läroplan för ungdomar \(på finska\)](#). [Läst: 10.9.2019].

Bilagetabell 5. Antalet svarande enligt kön, andelen svarande enligt kön och utländsk härkomst (%) och materialets täckning för första och andra årets studerande på yrkesläroanstalterna landskapsvis i enkäten Hälsa i skolan i materialet 2019.

	Totalt, N	Pojkar, N	Flickor, N	Uppgav inte kön, N	Pojkar, %	Flickor, %	Uppgav inte kön, %	Utländsk härkomst, N ¹	Utländsk härkomst, % ¹
Nyland	4 316	2 465	1 834	17	57,1 %	42,5 %	0,4 %	411	9,5 %
Egentliga Finland	2 270	1 444	821	5	63,6 %	36,2 %	0,2 %	143	6,3 %
Satakunta	1 438	903	532	3	62,8 %	37,0 %	0,2 %	58	4,0 %
Egentliga Tavastland	946	601	342	3	63,5 %	36,2 %	0,3 %	36	3,8 %
Birkaland	2 166	1 328	834	4	61,3 %	38,5 %	0,2 %	85	3,9 %
Päijänne-Tavastland	924	485	438	1	52,5 %	47,4 %	0,1 %	33	3,6 %
Kymmenedalen	841	571	269	1	67,9 %	32,0 %	0,1 %	39	4,6 %
Södra Karelen	741	477	264	0	64,4 %	35,6 %	0,0 %	34	4,6 %
Södra Savolax	802	504	298	0	62,8 %	37,2 %	0,0 %	14	1,7 %
Norra Savolax	862	486	372	4	56,4 %	43,2 %	0,5 %	19	2,2 %
Norra Karelen	492	218	274	0	44,3 %	55,7 %	0,0 %	20	4,1 %
Mellersta Finland	1 154	675	478	1	58,5 %	41,4 %	0,1 %	42	3,6 %
Södra Österbotten	1 311	797	513	1	60,8 %	39,1 %	0,1 %	33	2,5 %
Österbotten	856	515	339	2	60,2 %	39,6 %	0,2 %	39	4,6 %
Mellersta Österbotten	624	330	294	0	52,9 %	47,1 %	0,0 %	19	3,0 %
Norra Österbotten	2 127	1 253	869	5	58,9 %	40,9 %	0,2 %	44	2,1 %
Kajanaland	485	321	160	4	66,2 %	33,0 %	0,8 %	5	1,0 %
Lappland	833	486	346	1	58,3 %	41,5 %	0,1 %	27	3,2 %
Åland	231	143	87	1	61,9 %	37,7 %	0,4 %	18	7,8 %
TOTALT	23 419	14 002	9 364	53	59,8 %	40,0 %	0,2 %	1 119	4,8 %

¹ Svarande med utländsk härkomst är de som uppgav att båda föräldrarna eller deras enda förälder är född utomlands.